

Міцура Д. В.

*студент 3-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПИТАННЯ

відповідальність адвоката за своєю правовою природою є одним із центральних інститутів адвокатури та являє собою юридичну гарантію виконання адвокатами своїх професійних обов'язків перед клієнтом, додержання конституції та законодавства України, міжнародних актів про права та свободи людини, присяги та правил адвокатської етики.

як відомо, одним із різновидів юридичної відповідальності адвоката є кримінальна відповідальність. однак сучасна юридична наука не має єдиної точки зору відносно її сутності, особливостей та порядку застосування. крім того, укк України відсутні окремі норми про відповідальність за вчинені адвокатами злочини, на що обов'язково слід звернути увагу в світлі прийняття нового Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року.

Загалом про кримінальну відповідальність адвоката можна вести мову у двох випадках:

1) коли адвокат вчиняє злочин, що не пов'язаний із його професійною діяльністю. у такому разі він притягується до кримінальної відповідальності на загальних підставах.

2) коли адвокат вчиняє злочин, пов'язаний із його професійною діяльністю. Наприклад, ст. ст. 189 190, ч. 2 ст. 191, 192, 328 369, 376, 387 кк України.

саме другий випадок заслуговує на особливу увагу, оскільки на практиці дуже часто мають місце ситуації, коли адвокат несумлінно виконує свої професійні обов'язки, або зловживає чи перевищує надані йому права, порушуючи при цьому норми кримінального законодавства.

так, у жовтні 2012 року Прокуратурою рівненської області за матеріалами СБУ стосовно адвоката із смт володимирець було порушено кримінальну справу за ознаками злочинів, передбачених ч. 2 ст. 376-1 кк України (втручання в роботу автоматизованої системи документообігу), ч. 3 ст. 15, ч. 1 ст. 190 кк України (замах на за-

володіння шляхом обману чи зловживання довірою грошовими коштами), ч. 4 ст.27, ч. 2 ст.15, ч. 4 ст.369 кк України(підбурювання до замаху на давання хабара). встановлено, що адвокат, розробивши злочинну схему, через посередника намагався одержати від свого клієнта кошти у сумі 5800 грн. для вирішення із суддею питання у справі про вчинення адміністративного правопорушення. На даний час справа перебуває для вирішення по суті у суді.

як видається, на доцільність введення до кк України спеціальної норми стосовно кримінально-правової відповідальності адвоката вказує ряд факторів, які характеризують правовий статус адвоката та сутність вчиненого ним злочину.

По-перше, пред'явлення спеціальних вимог до осіб, котрі мають право займатися адвокатською діяльністю (ч.1 ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). По-друге, особливі гарантії адвокатської діяльності, передбачені ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (зокрема, повідомлення про підозру адвоката у вчиненні кримінального правопорушення може бути здійснене виключно Генеральним прокурором України, його заступником, прокурором арк, області, міста Києва та міста Севастополя). По-третє, існування так званої адвокатської таємниці (ст. 22 Закону). По-четверте, зв'язок вчиненого адвокатом злочину з його професійною діяльністю.

слід зазначити, що на науковому рівні вже неодноразово піднімалося питання про необхідність існування спеціальної норми (норм) про кримінальну відповідальність адвоката, зокрема ця проблематика є актуальною для держав колишнього СНД.

крім того, на сьогоднішній день є й держави, в яких така практика вже давно існує на законодавчому рівні. Наприклад, у Франції, Німеччині. трапляються навіть досить незвичні для вітчизняного законодавства склади злочинів. Наприклад, у США судовим прецедентом передбачена кримінальна відповідальність адвоката за сприяння розвитку тероризму.

таким чином, хотілося б зробити загальний висновок про те, що Україні було б корисно врахувати досвід зарубіжних країн та відокремити відповідальність адвоката в окремій статті (статті), де адвокат буде спеціальним суб'єктом злочину. доцільно було б включити цю статтю (статті) до розділу XVIII Особливої частини кк України «Злочини проти правосуддя».